

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/53/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120010046
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2120010046.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a JUDr. Ladislava Révesa v trestnej veci proti obžalovanému B. K., pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 03.03.2020 pod sp. zn. 15T/3/2020, na verejnom zasadnutí konanom dňa 16.06.2020 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. zrušuje sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Tr.por. sa

obžalovaný B. K., nar. XX.XX.XXXX v A., trvale bytom Z.
I. č. XXX, okr. Senica,

odsudzuje:

Podľa § 158 Trestného zákona, § 36 písm. k), písm. l) a § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona obžalovanému ukladá trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace.

Podľa 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona obžalovanému určuje skúšobnú dobu v trvaní 24 (dvadsaťštyri) mesiacov.

Výrok o vine a náhrade škody zostáva týmto rozsudkom nedotknutý.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 03.03.2020 pod sp. zn. 15T/3/2020 bol obžalovaný B. K. uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 16. mája 2019 o 09.10 hod. viedol ako vodič ťahač návesov Scania R440, evidenčného čísla PK016DU s pripojeným návesom Wielton NW-3, evidenčného čísla PK630YG po ceste I/51 v smere od Šelpíc na Trnavu, kde v úseku 123,1 km dostal pri prudkom brzdení s vozidlom šmyk, pričom prešiel do protismeru, kde čelne narazil do oproti idúceho vozidla Mazda CX-5 evidenčného čísla TT008FU,

ktoré viedol vodič Ing. E. C. v smere z Trnavy, následkom čoho Q. C. utrpela zlomeninu hrudnej kosti, zlomeninu 7. až 10. rebra vľavo, pomliaždenie pľúc vľavo a pomliaždenie prednej brušnej steny, ktoré si vyžiadali obmedzenie obvyklého spôsobu života v trvaní 35 dní, čím porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke.

Za tento prečin okresný súd uložil obžalovanému podľa § 158 Trestného zákona, § 36 písm. k), písm. l) a § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace.

Podľa 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona okresný súd obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienenečne odložil a zároveň mu podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu v trvaní 36 (tridsaťšesť) mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil okresný súd obžalovanému i trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel všetkého druhu v trvaní 1 (jeden) rok.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku okresný súd poškodenú Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. so sídlom Panónska cesta 2, 851 04 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 35 937 874 s jej nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č.l. 133-135 spisu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obžalovaný B. K., ktoré následne písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu osobitným písomným podaním žurnalizovaným v spise na č.l. 137-140.

V písomnom odvolaní obhajca obžalovaného uviedol, odvolanie podáva proti rozsudku Okresného Trnava zo dňa 03.03.2020 pod sp. zn. 15T /3/2020 a to v prospech obžalovaného, konkrétne proti výroku o treste a smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo, pretože Okresný súd Trnava na základe vykonaného dokazovania uložil obžalovanému najmä neprimeraný trest zákazu činnosti.

Je toho názoru, že súd pri ukladaní trestu zákazu činnosti mal prihliadnuť na výpovede z prípravného konania, na výpoveď obžalovaného, ktorý uviedol, že je živiteľom rodiny, manželka je nezamestnaná s dvomi maloletými deťmi a on je vodič z povolania. V prípade zadržania vodičského preukazu (zákazu činnosti) by mal problémy užiť rodinu.

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 03.03.2020 vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku a prvostupňový súd toto jeho vyhlásenie prijal. Obžalovaný pri svojom výsluchu na tomto hlavnom pojednávaní uviedol, že to, čo sa stalo ho veľmi mrzí, je mu to ľúto, nečakal niečo také, že by sa mohlo stať, pokiaľ by mal prísť o vodičský preukaz, tak by mu to spôsobilo problémy, má dve malé deti, jedno chodí do škôlky a druhé do školy, nedokáže si predstaviť domácnosť bez finančných prostriedkov. Za svoju dobu čo šoféruje kamión, t. j. 11 rokov sa mu stalo také niečo po prvý krát. Veľmi ho to mrzí, ak by bolo možné požiadal by o čo najnižší trest, aby sa mohol postarať o rodinu. Zopakoval to čo uviedol v prípravnom konaní, že poisťovňu udalosť z dôvodu dopravnej nehody bol spolu s poškodeným nahlasovať poisťovní.

Ďalej uviedol, že je pravdou, že obžalovaný bol v minulosti uznaný vinným za spáchanie priestupkov na úseku cestnej dopravy, no poukázal na skutočnosť, že sa jednalo / okrem vážnejších priestupkov z obdobia rokov 2007 až 2011/, o priestupky zväčša menej závažné, pričom je vysoká pravdepodobnosť, že vodič z povolania je častejšie kontrolovaný a monitorovaný orgánmi polície ako bežný vodič. Vzhľadom k tomu, že obžalovaný sa bude musieť vysporiadať s náhradou škody, ktorá je preukázaná v spise, v prípade určenia trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá u neho hrozí, že sa mu zníži príjem v domácnosti a teda sa mu zťažší spôsob vysporiadania sa s následkami skutku, ktorý nepoprel. Je pravda to, že možno považovať jeho súčasný príjem, ktorý priznal vo výške 1.500 Eur mesačne za nadštandardný, ale je pravda aj to, že tento príjem odzrkadľuje to, že musí si tieto peniaze odpracovať v ťažších podmienkach ako je bežné v súčasnej dopravnej situácii v našej republike. Vzhľadom k tomu navrhol, aby bol v prípade ak bude uložený trest zákazu činnosti tento pokiaľ možno čo najnižší a pod hranicou ako navrhuje obžaloba.

Ďalej uviedol, že na hlavnom pojednávaní, ktoré bolo na Okresnom súde Trnava, dňa 03.03.2020 boli prítomní aj poškodení, a to pán E. C. a pani Q. C.. Obidvaja poškodení od obžalovaného nežiadali náhradu škody a v prípravnom konaní obidvaja poškodení chceli s obžalovaným uzatvoriť zmier.

Na základe vykonaného dokazovania a hlavne z toho dôvodu, že všetci poškodení v prípravnom konaní súhlasili so zmierním, tak je toho názoru, že pokiaľ zmier nebol schválený v prípravnom konaní prokurátorom, tak mal byť zmier schválený súdom na hlavnom pojednávaní. V mene obžalovaného v prípravnom konaní a v odpore proti trestnému rozkazu žiadali, aby bolo trestné konanie proti obžalovanému skončené podmieneným zastavením trestného stíhania alebo zmierním. Týmto ich požiadavkám nebolo vyhovené a to aj napriek tomu, že boli splnené požiadavky, ktoré ukladá Trestný poriadok. Obžalovaný svoju vinu priznal a vyvinul všetku snahu, aby bola poškodeným všetka škoda uhradená. V prípade ukladania trestu pre obžalovaného je treba zvýrazniť, že pohľadujúce okolnosti prevyšujú nad priťažujúcimi, ktoré v konaní neboli vôbec preukázané.

Podľa ustanovenia § 34 ods. 3 Trestného zákona v znení neskorších predpisov má trest postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Tým, že Okresný súd Trnava pri ukladaní trestu uložil obžalovanému aj trest zákazu činnosti, tak neprimerane negatívne zasiahol do rodiny obžalovaného, pretože obžalovaný si ako vodič z povolania nevie nájsť prácu bez vodičského oprávnenia.

V tomto smere dal do pozornosti dôležitú skutočnosť a to, že manželka obžalovaného je bez trvalého príjmu a je nezamestnaná, pretože má diagnostikovanú chronickú chorobu - manifestnú tetaniu (čo podložil aj priloženým potvrdením od ošetrojúceho lekára zo dňa 04.03.2020), ktorá jej spôsobuje neprimerané ťažkosti nájsť si stabilné povolanie. Aj na základe tejto skutočnosti žiadal, aby obžalovanému nebol ukladaný trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, pretože rodina obžalovaného (manželka a dve maloleté deti) príde o jediný príjem domácnosti. Obžalovaný dostal ponuku na nové zamestnanie v blízkosti svojho bydliska, túto ponuku by prijal, a to hlavne z toho dôvodu, aby mohol byť častejšie so svojou rodinou, ale podmienkou na prijatie do nového zamestnania je mať vodičský preukaz.

Je preto toho názoru, že významným faktorom pri dopravných nehodách je stres a skratové konanie. Preto by trestné právo malo byť k takýmto páchatel'om čo najzohľadnivejšie, s využitím alternatívnych trestov, prípadne podmieneného zastavenia trestného stíhania či zmiernu.

Najväčším trestom pre obžalovaného je ten, že sa vôbec stal skutok, za ktorý je trestne stíhaný, pretože tento skutok bol spáchaný z nedbanlivosti a obžalovaný nemal žiadny úmysel spôsobiť poškodenú škodu na zdraví. Do konca svojho života bude obžalovaný musieť niesť bremeno, že poškodenej spôsobil takýto následok.

Na záver písomných dôvodov odvolania poukazoval aj na neľahkú situáciu v ktorej sa Slovensko nachádza v momentálnom čase a zo všetkých udalostí je možné dôvodne predpokladať, že po skončení koronavírusovej pandémie, nastane ekonomická kríza, ktorá prinesie veľkú nezamestnanosť. Tým, že by mal obžalovaný uložený trest zákazu činnosti, tak by ho to ešte viac znevýhodňovalo pri hľadaní si novej práce.

Z vyššie uvedených dôvodov preto navrhol, aby odvolací súd na základe podaného odvolania rozhodol o podmienenom zastavení trestného stíhania, alternatívne aby rozhodol sám o uložení miernejšieho trestu za prípadného úplného zrušenia výroku o treste zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel.

Okresný prokurátor odvolanie proti rozsudku okresného súdu nepodal.

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie za súčasnej prítomnosti obžalovaného, obhajcu obžalovaného, prokurátora krajskej prokuratúry a v neprítomnosti poškodených. Zástupca krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu navrhol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť podľa § 319 Tr. por.

Obhajca obžalovaného navrhol, aby odvolací súd rozhodol v intenciách písomného odôvodnenia odvolania a zároveň poukázal na to, že samotný podmienený trest je postačujúcim trestom, pričom zákaz činnosti by neprimerane zasiahol do rodiny obžalovaného a takisto poukázal na situáciu v spoločnosti ohľadom pandémie koronavírusu, ako aj na nasledujúcu ekonomickú krízu.

Obžalovaný uviedol, že je mu ľúto čo sa stalo, už si našiel aj inú robotu, robím na nakladači na skládke, odkiaľ v prípade potreby odváža odpad na aute. Vodičský preukaz potrebuje na výkon svojho zamestnania, pretože väčšinou času trávim na nakladači.

Krajský súd, ako súd odvolací v zmysle § 317 ods.1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a tak zistil, že odvolanie obžalovaného je dôvodné.

Po preskúmaní obsahu spisového materiálu krajský súd konštatuje, že v postupe okresného súdu neboli zistené žiadne také porušenie, či už procesných predpisov, alebo práva obžalovaného na obhajobu, ktoré by zakladali dôvod na podanie dovolania, takže vo svojich úvahách sa upriamuje výlučne na zákonnosť výroku o treste.

Z ustanovenia § 34 Tr. zák. vo všeobecnosti vyplýva, že trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov. Trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Páchatel'ovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v Trestnom zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody. Zároveň trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Pri určovaní jeho druhu a výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Vo vzťahu k trestu zákazu činnosti vo všeobecnosti možno uviesť, že je jedným z druhov trestov, ktoré majú priamo zabrániť páchaniu ďalších trestných činov. Jeho zmyslom je teda na určité časové obdobie zabrániť páchatel'ovi v možnosti zastávať a vykonávať určité zamestnanie, povolanie, funkciu, či vykonávať činnosť na výkon ktorej je potrebné osobitné povolenie. Pravdou je, že sa jedná o typickú sankciu za najzávažnejšie porušenia pravidiel regulujúcich účasť v cestnej premávke a jej pravidlá, zmyslom ktorého je zabrániť páchatel'ovi v budúcnosti opakovane spáchať trestný čin, ktorého sa aktuálne dopustil v súvislosti s výkonom určitej činnosti, teda zabrániť ďalšiemu páchaniu trestných činov, ktoré takáto činnosť podnietila, alebo k nim vytvorila príležitosť.

Rozhodnutie o uložení trestu zákazu činnosti má až na výnimku uvedenú v § 61 ods.3, ods.5 Tr. zák. fakultatívnu povahu. V prípade trestných činov v doprave pri ktorých došlo k hrubému porušeniu povinnosti a škodlivému následku v dôsledku predchádzajúceho požitia alkoholu páchatel'om, je potrebné zásadne ukladať trest zákazu činnosti buď popri inom treste, resp. samostatne.

V prípadoch, keď ku škodlivému následku nepríde v súvislosti s predchádzajúcim požitím alkoholu, alebo po inom hrubom porušení predpisov v doprave (ako je napríklad bezohľadná jazda po prekročení maximálnej povolenej rýchlosti o niekoľko desiatok kilometrov, príp. jazda cez križovatku na červenú, resp. cez „stopku“, predbiehanie cez plnú čiaru v neprehľadnej zákrute a pod.) však treba náležite zohľadniť všetky špecifiká, osobitosti prípadu, resp. ine skutočnosti, ktoré môžu mať v danej súvislosti relevantný význam, pretože pri rozmanitosti a zhodnotení špecifických odlišností jednotlivých prípadov existuje značný manipulačný priestor pre súd na zváženie, či je uloženie trestu zákazu činnosti potrebné a nevyhnutné.

Medzi tieto špecifiká možno zaradiť zodpovedanie otázok, či vôbec, koľkokrát a za aké delikty v doprave už bol páchatel' odsúdený, akým konkrétnym spôsobom porušil v minulosti dôležitú povinnosť a aké to malo následky, ako sa postavil k následkom trestného činu, či a v akej výške nahradil škodu, či mu bol zadržaný vodičský preukaz po skutku, alebo naďalej mohol viesť motorové vozidlá, príp. aké dôsledky by zvažované uloženie trestu zákazu činnosti malo na neho, resp. na jeho rodinných príslušníkov a podobne.

V prejednávanej príhode odvolací súd zistil, že obžalovaný sa ku spáchaniu trestného činu priznal a tento úprimne oľutoval, náhradu škody riešil bezprostredne po nehode priamo s poisťovňami a

poškodenými. Je tiež pravdou, že v minulosti sa dopustil väčšieho množstva priestupkov, no od relevantného obdobia (vynímajúc priestupky z pred desiatych rokov a viac) sa jednalo väčšinou o menej závažné porušenia predpisov súvisiacich práve s výkonom povolenia profesionálneho vodiča.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že je všeobecne známe, že vodiči nákladnej resp. diaľkovej dopravy sú často vystavovaní nielen nebezpečenstvám a nástrahám čoraz viac prehustenej premávky na cestných komunikáciách a s tým súvisiacimi nepretržitými kontrolami príslušných policajných zložiek, ale často podliehajú i tlaku zamestnávateľov na riadne dodržiavanie termínov prepravy, čím sú pod väčším napätím majúcich za následok i zlyhanie v podobe porušenia predpisov v doprave, nakoľko za volantom dopravného prostriedku sedia de facto denne a sú vystavení týmto nástrahám v oveľa väčšom rozsahu ako bežný občan a vodič.

Krajský súd po preskúmaní obsahu spisu tiež zistil, že po spôsobení aktuálnej dopravnej nehody (v mesiaci máj roku 2019) obžalovanému vodičský preukaz zadržaný nebol, viac ako rok po nehode vozidlom jazdil najmä v súvislosti s výkonom povolenia, a aj keď sa dopustil v tejto dobe jedného priestupku spočívajúceho v tom, že nemal pri jazde doklady (za čo bol sankcionovaný 20 eur pokutou) , tento menej závažný „prešľap“ možno považovať skôr za roztržitosť, než za vážnejšie porušenie predpisov v doprave.

Podstatnejšou skutočnosťou je však v danej súvislosti fakt, že obžalovaný je preukázateľne jediným živiteľom rodiny s dvomi maloletými deťmi, ktorých matka a manželka obžalovaného je osobou s nepriaznivým zdravotným stavom (verifikovaným predloženou lekárskou správou), ktorý ju určitým spôsobom diskvalifikuje pri výbere zamestnania, čím by pri následnom uloženom zákaze činnosti u obžalovaného došlo a to i pri momentálnej ekonomickej situácii po prekonaní pandémie koronavírusu, jeho následkami a následnými (predpokladanými) obmedzenými možnosťami na trhu práce s poukazom na profesijné zameranie obžalovaného, k citelnému ohrozeniu ekonomickej situácie, a k výraznému vplyvu s následkami nielen na samotného obžalovaného, ale najmä na členov jeho rodiny. Nemenej dôležitý je i fakt (verifikovaný i údajmi z evidencie Sociálnej poisťovne), že obžalovaný sa vzdal finančne výhodnejšieho zamestnania diaľkového vodiča kamiónu a v súčasnej dobe (od 09.03.2020 doposiaľ) pracuje síce opätovne ako vodič, no so statickým miestom výkonu činnosti, čo čiastočne bráni možnosti zopakovať obdobný nedbanlivostný delikt. Taktiež odvolací súd nemôže opomenúť špecifické okolnosti prípadu, keď predmetná nehoda (aj keď s vážnejšími následkami) nebola spôsobená hrubým porušením dopravných predpisov (a to ani pod vplyvom alkoholu, ani prekročením maximálnej povolenej rýchlosti, ani predbiehaním cez plnú čiaru, príp. jazdou na červenú a pod ...), ale bola spôsobená náhlym brzdením s následným šmykom a jazdou do protismeru, čo nenaznačuje jednoznačnú nedisciplinovanosť obžalovaného ako vodiča nákladného vozidla, ale skôr ako nešťastnú náhodu so spôsobeným následkom na zdraví, čo obžalovaného síce so spáchania skutku neospravedľuje, ale nemožno u neho jednoznačne konštatovať narušené osobnostné charakteristiky (aj s poukazom na jeho doterajšiu trestnoprávnu bezúhonnosť) s možným predpokladom páchania obdobnej trestnej činnosti do budúcnosti.

Za takejto situácie sa potom podľa názoru odvolacieho súdu absolútne stráca prevýchovný účinok trestu zákazu činnosti a možno konštatovať že z hľadiska nápravy páchatel'a a potreby zabezpečenia generálnej i individuálnej prevencie je v danom prípade úplne dostačujúce uloženie trestu odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov a to s podmieneným odkladom v čiastočne modifikovanej podobe v dĺžke trvania 24 mesiacov (ktorá sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti javí byť primeranejšia), počas ktorej bude prvostupňový súd sledovať správanie obžalovaného a jeho následný postoj k právnym normám a pravidlám spoločnosti. Napokon, ak sa obžalovaný v skúšobnej dobe dopustí akéhokoľvek dopravného priestupku (ako i iného možného protiprávneho činu), bude mu táto skutočnosť negatívne zohľadnená pri prípadných úvahách o osvedčení či neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia s možnosťou jeho premeny na výkon trestu odňatia slobody.

Celkom na záver sa žiada odvolaciemu súdu s poukazom na odvolacie námietky obžalovaného uviesť, že spôsobený následok a predchádzajúca priestupková minulosť obžalovaného síce nemala v danom prípade za následok (a to najmä s poukazom na príp. sociálne a existenčné dopady na rodinu obžalovaného, jeho osobnostné charakteristiky a pod.) uloženie nepodmieneného trestu, resp. súčasné uloženie trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, no aj podľa názoru odvolaciemu súdu bránila prípadnému alternatívnemu vybaveniu prejednávanej trestnej veci zmierom, resp.

podmienečným zastavením trestného stíhania a preto prvostupňový súd postupoval správne, keď nerozhodol jedným z navrhovaných „odklonov“ uvedených v Trestnom poriadku, nakoľko takýto spôsob vybavenia prejednávanej trestnej veci nemožno považovať v danom prípade za dostačujúci (§ 216 ods.1 písm. c) Tr. por., § 220 ods.1 písm. c) Tr. por.) z hľadiska individuálnej ako i generálnej prevencie.

Na základe vyššie uvedených úvah preto odvolací súd zrušil výrok o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu postupom podľa § 321 odsek 1 písm. e/, ods.2 Trestného poriadku a sám rozhodol podľa § 322 odsek 3 Tr. por. tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.